

Utvärdering av effekterna av stiftelsesatsningen för Ransbergs Herrgård perioden 2016 – 2021

Bakgrund

Vid förbundsmötet 2015 beslöts bland annat om att en satsning skulle göras för att stiftelsens personalsituation skulle långsiktigt tryggas så att anläggningens verksamhet genom detta kunde utvecklas till en av de främsta läger- och aktivitetsplatserna i landet. Personalsituationen hade under många år dessförinnan varit osäker med stor personalomsättning. En stabilisering ansågs helt nödvändig för att lägga grunden för en långsiktig utveckling.

Beslut fattades att fr o m 2016 utbetala ett riktat bidrag, inom fastställd budget, för personalkostnader till de tjänster som behövs för en stabil personalsituation. Främst avser detta föreståndare (Scout Camp Chief), kock och vaktmästeri.

FM-uppdrag i beslut från 2019

I beslutet om stöd till förbundets anläggningar togs ett tilläggsbeslut till beslutet om fortsatt satsning på personalstöd till Ransberg.

Beslutet som togs, uppdrog åt FS att till FM 2021 utvärdera hur stiftelsesatsningens effekter utfallit.

En utvärdering av effekterna är svårt att utföra då inga beslut togs vad som skall mätas eller vad som skall presenteras i utvärderingen. Skall företrädesvis hårda värden presenteras

(ex. kr/gästnatt el. liknande) eller är det mer de mjuka värdena (ex. attraktionsvärde, marknadsvärde hos kunder eller bara känslan) som skall ställas mot satsningen i kronor.

Nedanstående utvärderingspunkter är sådana kriterier som vi kommit fram till i våra diskussioner med Ransberg. Vi anser att Ransberg måste vara den organisationsdel som bäst vet och ”känner” vilken resa vi gjort under satsningens år och var vi nu står och ytterligare behöver göra för att säkra allt som satsningen tillfört.

FS har inte tolkat FM-uppdraget att utvärdera satsningen som en utredning om anläggningens vara eller icke vara utan endast ett underlag för en ev. fortsatt satsning.

Övergripande resultat av vår utvärdering

Det riktade stödet till en permanent och långsiktig personalsituation har under perioden, före Coronapandemin, utgjort den enskilt största och viktigaste förutsättningen för att anläggningen har kunnat utvecklas till en av landet kanske fem mest eftertraktade lägerplatser, plats för ungdomssamlingar av annat slag eller andra ”lågkostnadsarrangemang”. Ransberg är också nu, bland annat genom deltagandet i det europeiska scoutanläggningsnätverket ”GooseNetwork”, alltmer välkänt i Europa. Ett tydligt exempel för detta är att sommaren 2022 kommer det Luxemburgska scoutförbundet FNEL förlägga sitt förbundsläger på Scout Camp Ransberg med ca 400 deltagare.

Som framgår av delredovisningar nedan har det tyvärr inträffat ”störningar” som medfört att kraft fått läggas på annat. Men i allt väsentligt anser FS att satsningen varit framgångsrik för Ransberg och därmed för vårt NSF och föreslår att denna fortsätter enligt de förslag som FS lagt fram till Förbundsmötets beslut.

Mer detaljerade utvärderingspunkter

Utvärderingskriterier

Då FM i sitt beslut från 2019 inte skickat med hur utvärderingen skall gå till, vad som skall mätas så har FS, i samråd med Ransberg, inte valt att ställa upp egna kriterier som ger mätbarhet i procent, kronor, antal gästnätter eller andra liknande parametrar. FS tror inte ett beslut om ett fortsatt stöd skall baseras på några sådana tal utan snarare vad det finns för ett värde i anläggningen i form av potential, tillgångar för förbund/kårer/distrikt men också som en drogfri anläggning för alla ungdomsorganisationer. FS har också värderat fördelen med att ha en egen större anläggning med natur och betydande resurser för att enkelt kunna ha större arrangemang och vad NSF, som huvudman för anläggningen, kan stötta med inom befintlig ekonomi. FS förslag till beslut bygger på NSF:s nuvarande situation och att medverka till en långsiktig trygghet för Ransbergs styrelse att arbeta utifrån. Förändras situationen radikalt kan naturligtvis detta komma att behöva omprövas senare.

FS vill också i denna utvärdering lyfta fram att stor hänsyn tagits till Förbundsrådets 2021 enhälligt uttalade sin önskan att NSF skall göra vad som behövs för detta uppnås, bland annat genom ekonomiskt stöd.

Personalsituationen under perioden 2016 – 2021.

Under perioden 2016 till slutet av 2017 leddes verksamheten av dåvarande föreståndare, vilken dock plötsligt och utan förvarning försvann från anläggningen. Tyvärr upptäcktes en hel del saker, som inte sköts enligt gällande rutiner, efter denna snabba reträtt vilket medförde mycket att hantera till en ny föreståndare var på plats. En ny föreståndare på plats från 2018 fick mycket att hantera och klara ut men hann också att börja utveckla system för förenkling av rutiner, bland annat bokningar, förbättrad fakturering och andra administrativa rutiner. Ett ökat arbete med marknadsföring ledde till en avsevärt ökad beläggning och långsiktiga bokningar. Under 2016 – 2018 anställdes en kock men som på egen begäran avslutade sin tjänst under 2018 varefter en ny kock engagerades. Denna kock var kvar tills dess att all personal avvecklades 31/3 2021 p g a Coronarestriktionerna. I samband med en all mer ökad beläggning har ett visst antal personer med timanställning kompletterat den fasta staten. Vaktmästerifunktionen har under hela perioden varit en person som till stor del avlönats genom lönebidrag. Men p g a den ökade beläggningen har vissa tjänster fått köpas externt från företaget. Sammanfattningsvis har personalsituationen varit betydligt mer stabil än före 2016 men det olyckliga föreståndarbytet i slutet av 2017 gav ett olyckligt hack i utvecklingskurvan.

Bokningsläget i mars 2020

Inför Ransbergs styrelses möte i början av mars 2020 kunde styrelsen notera en bokningssituation inför 2020, 2021 och t o m 2022 som aldrig uppvisats i ”modern” tid, allt såg väldigt ljus ut. Bland annat skulle under sommaren 2020 NSF:s förbunds läger hållas på anläggningen. Förberedelserna pågick för fullt. Under en vecka i slutet på mars 2020 avbokades allt, förutom förbunds lägret som höll ut till i maj innan även detta föll bort. Även de mesta bokningar för 2021 och 2022 föll bort under våren 2020. Utöver att våra kunder bokade av så infördes vid denna tid sådana begränsningar nationellt att anläggning inte kunde hållas öppen och därmed stängdes.

Coronapandemin och ”rättvis” utvärdering

Som nämnts ovan kom Coronapandemin lika oväntat för Ransberg som för övriga landet.

Efter en lite svajig inledning på utvärderingsperioden har de senaste årens verksamhet, före pandemins fulla effekt slog igenom, varit framgångsrika även ur en ekonomisk utgångspunkt. Perioden 2018 – 2020 har visat på ett överskott i framlagda resultaträkningar. Betydande samhällsstöd i form av permitterings-, omställningsstöd och stöd till samlingslokaler har bidragit till att pandemin kunnat uthärdas även ekonomiskt.

Eftersom Coronapandemin kom i en situation där bokningsläget var synnerligen gott och där det kändes att vissa frukter av satsningen nu skulle skördas så anser FS att en rättvis utvärdering inte kan göras mot denna bakgrund.

FS anser vidare av styrelsen gjort ett enastående arbete att hålla anläggningens ekonomi i sådant skick att inga ytterligare medel utöver 2019 års beslutade stöd behövt äskas. Det viktiga nu är att en återstart, om än i en förändrad modell, nu kan stötts och att återstartssträckan blir kort och effektiv.

Förutsättningar för enkla och effektiva läger

Många lägeranläggningar har i dagsläget utvecklats mot att kunna erbjuda framför allt mindre lägerarrangörer att mer service åt dessa. Större lägerarrangörer har oftast större organisationer för sitt läger och behöver därför mest en plats med ”resurser”.

Scout Camp Ransberg har strävat mot att klara hela skalan av lägerstorlekar genom att främst kunna ge service åt mindre läger – inte minst på intendentursidan men också genom stödjande programverksamhet. Fasta aktivitetspår, klätterväggar och färdiga programpaket (boxar) är exempel på påbörjad utveckling åt detta håll.

Nationellt och internationellt erkännande

Som nämnts i sammanfattningen ovan så har Scout Camp Ransberg placerat sig framgångsrikt på kartan dels inom vårt land, dels på den europeiska kartan.

Föreståndaren under 2016 - 2017 var en aktiv deltagare inom samarbetsnätverket ”GooseNetwork” och deltog i flera träffar med representanter från liknande anläggningar i Europa. Många värdefulla kontakter knöts och börjar nu ge resultat i form av besökare från till exempel Luxemburg och Tyskland.

I Sverige har Ransberg alltmer stärkt sitt anseende som en attraktiv lägerplats. Många scoutkårar från Scouterna, inte minst från Stockholmsområdet, väljer idag att åka till Ransberg på läger i stället för ”som alltid” till Vässarö.

Vilken ”ranking position” Ransberg har i dagsläget på den svenska lägermarknaden kan säkert inte mätas speciellt enkelt men med sin möjlighet till allt från mindre läger till läger med flera tusen deltagare så tillhör Scout Camp Ransberg definitivt topp fem.

Rättstvist kring dammen

Under hela utvärderingsperioden har en mycket trist rättstvist pågått i domstol med Länsstyrelsen som motpart. I slutet av 2016 meddelade Länsstyrelsen i Värmland att de ansåg att dammen på Ransberg saknade tillstånd och därmed skulle den rivas ut.

Efter mycket utredningsarbete från Ransbergs sida, bland annat att dammen hade tillstånd från tillkomsten 1661 så hamnade ärendet i domstol. Slutlig dom i ärendet fattades av Mark och Miljö Överdomstolen strax innan jul 2020 att dammen har tillstånd och är laglig och blir därmed kvar för all framtid.

FS inser att detta ärende tagit mycket kraft för styrelsen och som kunde lagt på vettigare saker. Enligt vad vi delgivits från Ransbergsstyrelsen så har över 500 000 kr gått åt bara att komma till detta beslut, d.v.s. att allt är som det var innan.